

Anna Krogerus:

ENON VENEESSÄ

Kun olin lapsi joka kesä ajettiin loputtoman pitkä matka autolla. Takapenkillä oli kuuma ja äiti antoi meille kurkunpaloja nakerrettavaksi, ettemme kuivuisi. Merituuli nosti kaikki käsivarsieni karvat pystyyn, kun illalla saavuttiin Barösundin Esson rantaan. Siitä jatkettiin vielä moottorilla saareen. Perillä odottivat mummu ja vaari, kalatahna ja näkkileipä, meri-ilman syvälle upottava uni ja pitkien kesäpäivien autuus.

Joka päivä, mikäli ei satanut kaatamalla, kello kolmen kahvit juotiin Ruusulaaksossa. Kerran aikuiset alkoivat puhua siitä, miten öljy joskus loppuisi. Ajattelin apeana maailmaa, jossa autot ja moottoriveneet eivät liikkuisi, eikä kesäparatiisiini enää olisi pääsyä. ”Kyllä ihminen aina jotain keksii.” sanoi silloin enoni, joka oli insinööri ja hauska mies.

Oma esikoiseni, 6-vuotias, makaa mieteliäänä vuoteessaan. Iltakirja on luettu, laulut laulettu. Pitäisi jo nukkua, mutta uni ei tule. ”Äiti, milloin se tapahtuu, että kaikki ihmiset kuolevat yhtäaikaan?” hän kysyy. Olen pitkään hiljaa.

Minä en ole puhunut lapsilleni ilmastonmuutoksesta. En vielä. En ole kertonut hassua tarinaa siitä, miten äidin lapsuudessa oltiin huolissaan öljyn loppumisesta, kun nyt on huolena se, että ihminen ymmärtäisi jättää jäljellä olevan öljyn meren pohjaan ja maan uumeniin. Olen ajatellut, että saavat pienet kerätä ensin luottamusta elämään, kestävät sitten paremmin. Mutta lapsi tietää jo.

Mitä hänelle vastaisin?

Että emme tiedä. Ettei kukaan semmoisista kaukaisista tulevista tiedä. Mutta se ei ole totta. Me tiedämme kyllä aivan tarpeeksi. Tiedämme, että jos hiilidioksidipäästöjä ei saada merkittävästi vähennettyä lähivuosien aikana, on ihmiskunnan loppu edessä jo jossain 2100-luvulla. Arktinen jää sulaa, sen sitoma metaani vapautuu ja ilmasto muuttuu ihmisen kannalta mahdottomaksi elää.

”Kyllä ihminen aina jotain keksii.” Voi rakas eno, miten toiveikas, elämänuskoinen lause. Ja tänään näyttää siltä, että ehkäpä keksiikin. Uusiutuvan energian murros on käynnistynyt maailmalla, Kiina etunenässään. Päästöt ovat ensimmäistä kertaa vuosikymmeniin pysyneet edellisen vuoden tasolla. Ja mikä muutoksen Kiinassa sai aikaan? Se että saasteisiin ja sairauksiin väsyneet kansalaiset

alkoivat sitä vaatia.

Me voimme tehdä samoin. Aivan pian saamme valita uudet päättäjät. Sellaiset, jotka osaavat laittaa asiat tärkeysjärjestykseen, ja ilmastonmuutoksen torjumisen niistä ensimmäiseksi. Voimme tehdä muutakin; vähentää lihan ja maitotuotteiden syömistä, kävellä ja pyöräillä autolla ajamisen sijaan aina kun se on mahdollista, pitää kotiemme sisälämpötilan maltillisena ja villasukat jalassa. Kun seuraavan kerran pitää keksiä lahja läheiselle, jolla on jo kaikkea, voimme istuttaa hänelle havupuun.

Ja me voimme unelmoida. Unelmoida maailmasta, jossa ihmisen ja luonnon suhde on eheytynt. Jossa laulaen, tanssien, näytellen, maalaten ja tarinoita kertoen vaalimme yhteyttämme maahan – niin kuin sitä kautta aikojen on vaalittu.